

Datum beslissing 10 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.A. Thijssen

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Huijbergen

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 december 2012. Op 10 januari 2013 is een brief van de GGZ aan mr. J.P.A. Thijssen bij de griffie binnengekomen.

Op 1 februari 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemene Overste van de Congregatie.

Op 19 juni 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Thijssen, voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam] voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in 1966 op 14-jarige leeftijd terecht gekomen in het internaat [naam] te [plaats] ([naam]) omdat zijn ouders niet in staat waren om voor hem te zorgen. Zijn vader was opgenomen in een sanatorium. Zijn moeder werkte bij familie in een hotel. Zowel klager als zijn jongere broer moesten daarom naar een internaat. Klager volgde een metaal/elektrotechniek opleiding. Aangeklaagde was de groepsleider van de jongensgroep waarin klager was geplaatst.

2.2. Het seksueel misbruik is direct begonnen toen klager op het internaat is gekomen. Aangeklaagde kwam tijdens het douchen controleren of klager zijn penis goed had gewassen. Onder het mom dat hij voordeed hoe klager zijn penis moest wassen betastte aangeklaagde de

intieme delen van klager. Dit gebeurde vervolgens vrijwel elke week. Klager heeft dit ritueel gelaten ondergaan, want hij durfde er niets van te zeggen. Klager heeft dit als zeer ongemakkelijk en vervelend ervaren.

2.3. In het eerste schooljaar was klager meerdere malen behoorlijk ziek. Hij had problemen met zijn darmen. Voor deze darmproblemen is klager verschillende malen op de ziekenzaal terechtgekomen. Aangeklaagde was ook werkzaam op de ziekenzaal. Hij was de enige broeder die in de ziekenzaal werkte. Tijdens het verblijf van klager op de ziekenzaal heeft aangeklaagde een aantal keren inwendig onderzoek verricht bij klager. Klager moest dan op zijn knieën gaan zitten op een speciaal bankje, terwijl hij zijn hoofd voorover moest leggen met een handdoek daarover heen. Aangeklaagde heeft klager diverse keren anaal verkracht. Opmerkelijk was dat aangeklaagde er altijd voor zorgde dat hij de deur van de ziekenzaal zorgvuldig op slot deed. Toen klager deze ervaring op de ziekenzaal een aantal keren had meegemaakt, heeft hij ervoor gezorgd dat hij er niet meer terecht kwam. Hij liet het wel uit zijn hoofd om het te laten merken als hij zich niet goed voelde. Voor klager was het koste wat het kost belangrijk om uit de ziekenzaal en daarmee uit handen van aangeklaagde te blijven.

2.4. De ervaringen van seksueel misbruik hebben het leven van klager ernstig beïnvloed. Klager geeft aan dat hij door deze ervaringen psychisch zeer instabiel is geworden. Gedurende een periode van veertig jaar heeft klager zich onder behandeling van psychiaters en psychologen moeten stellen. Enkele malen is hij opgenomen in een kliniek. Klager geeft aan dat hij driemaal is opgenomen in een psychiatrische kliniek en drie suïcide pogingen heeft gedaan. Klager geeft als oorzaak dat hij het seksueel misbruik dat hem is overkomen, nooit achter zich kunnen laten en dat het misbruik een ernstige belasting voor hem is. Klager heeft onder andere meerdere malen een herbeleving van het seksuele misbruik ervaren. Tijdens zo'n herbeleving rook en proefde klager weer wat hij destijds heeft meegemaakt.

2.5. Voor klager is het zeer belangrijk dat de verantwoordelijken van de Broeders van Huijbergen het seksueel misbruik dat klager is overkomen, erkennen. Daarnaast is het voor klager belangrijk dat het aan hem berokkende leed als gevolg van het seksueel misbruik door de Congregatie wordt erkend. Tot slot zou klager aanspraak willen maken op een financiële compensatie, waaronder een vergoeding voor de noodzakelijke psychische hulpverlening.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Algemene Overste [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is van [jaar] tot [jaar] groepsleider geweest op het internaat van [naam] te [plaats]. Algemene Overste [naam] heeft ter zitting toegelicht dat het – in tegenstelling tot wat in het advies met zaaknummer 2011 T 524 staat – niet juist is dat aangeklaagde toezicht hield op de badafdeling waar de jongens zich wasten. Hiervoor was broeder [naam] verantwoordelijk. Dit heeft hij ook naar aanleiding van het advies in een brief aan de Klachtencommissie laten weten. Wel is het juist dat aangeklaagde de zorg had over de interne leerlingen die extra zorg nodig hadden en in het ziekenzaaltje verbleven. Algemene Overste [naam] stelt dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde. Indien het echter zo is gegaan als klager stelt, dan wil de Algemene Overste de pijn erkennen van klager en hiervoor zijn excuses aanbieden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden, en wel dat aangeklaagde regelmatig onder de douche aan zijn geslachtsdeel is betast en daarnaast dat hij op de ziekenzaal meerdere malen klager heeft gepenetreerd. Niet duidelijk is geworden of aangeklaagde klager met zijn vingers of met zijn penis heeft gepenetreerd, omdat klager bij die gelegenheden een handdoek over zich heen had en niet kon zien wat er gebeurde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in het klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft toegelicht. Klager is ook realistisch ten aanzien van de invloed die zijn andere negatieve ervaringen (eveneens seksueel misbruik betreffende) hebben gehad op het verloop van de rest van zijn leven. Dit maakt het verhaal van klager alleen maar meer aannemelijk. Daar komt bij dat de zaak tegen aangeklaagde met zaaknummer 2011 T 524 gegrond is verklaard en daar was ook sprake van verdergaand seksueel misbruik. Daarnaast ondersteunt de verklaring van [naam] het relaas van klager.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas ongeveer 14 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 10 juli 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.